

Redakcja: Anton Saifullayeu (zastępca dyrektora IEŚ), Agnieszka Zajdel
(sekretarz redakcji), Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztań,
Damian Szacawa, Agata Tatarenko

Nr 1555 (60/2026) | 11.03.2026

ISSN 2657-6996

© IEŚ

Spasimir Domaradzki

Progresywna Bułgaria – nowy projekt w bułgarskiej polityce

2 marca 2026 r. były prezydent Bułgarii Rumen Radew zarejestrował koalicję Progresywna Bułgaria (*Прогресивна България*, PB), która weźmie udział w przedterminowych wyborach parlamentarnych, zaplanowanych na 19 kwietnia 2026 r. Choć Radew deklaruje jako priorytet walkę z oligarchią, to skład i retoryka nowej formacji wskazują, że celem jest pozyskanie głosów niezdecydowanych wyborców i osłabienie partii reformatorskich. W praktyce jednak koalicja Radewa będzie reprezentować przede wszystkim elektorat lewicowo-nacjonalistyczny. Według sondaży nowy projekt polityczny popiera między 25 a 33% ankietowanych.

19 stycznia 2026 r. prezydent Rumen Radew zrezygnował ze stanowiska, ogłaszając, że zamierza pozostać aktywny w bułgarskiej polityce w „inny sposób” (zob. [„Komentarze Brief IEŚ”, nr 1505](#)). Od tego czasu w przestrzeni publicznej pojawiały się spekulacje na temat jego dalszych planów politycznych, tym bardziej że druga kadencja Radewa miała zakończyć się dopiero jesienią tego roku. Jednocześnie po protestach w grudniu 2025 r. i dymisji rządu Rosena Żeljazkowa (zob. [„Komentarze IEŚ”, nr 1486](#)) pojawiła się możliwość wejścia do bieżącej polityki poprzez udział w przedterminowych wyborach parlamentarnych, które odbędą się 19 kwietnia 2026 r.

Faktem jest, że poza zdawkowymi informacjami od samego Radewa i jego najbliższego otoczenia oraz mimo formalnej rejestracji Progresywnej Bułgarii jako koalicji do dzisiaj nie przedstawiono ani programu wyborczego, ani strony internetowej nowego ugrupowania. Do zarejestrowania koalicji startującej w wyborach potrzebne były co najmniej dwie partie. Założycielami nowego projektu są kanapowe partie polityczne: Ruch Polityczny „Socjaldemokrati” (*Политическо движение „Социалдемократи”*), Partia Socjaldemokratyczna (*Социалдемократическата партия*) oraz Ruch Nasz Naród (*Движение Нашият народ*).

Nieliczne wystąpienia Radewa wskazują, że nowy projekt polityczny stara się przyciągnąć wyborców poprzez diagnozę, że Bułgarię dręczy toksyczny model polityczny, nadmierny wpływ oligarchów oraz kształtowanie polityki poza instytucjami państwa. Jednocześnie Radew pozycjonuje się nie tylko jako przeciwnik partii Bojko Borisowa (GERB) oraz Deljana Peewskiego (DPS-NP), ale także jako opozycja wobec partii reformatorskich Kontynuujemy Zmianę – Demokratycznej Bułgarii (*Продължаваме промяната – Демократична България*, KZ-DB), przedstawiając je jako sprzymierzeńców oligarchii. Biorąc pod uwagę fakt, że taki sam punkt widzenia przedstawiają również partie Borisowa i Peewskiego, można wnioskować, że głównym celem Radewa jest osłabienie pozycji partii reformatorskich.

Dekadę temu, w wyścigu o prezydenturę, Rumen Radew był kandydatem Bułgarskiej Partii Socjalistycznej (*Българска социалистическа партия*, BSP). Od początku kryzysu politycznego w 2021 r. poparcie dla BSP systematycznie spada, a sondaże wyborcze wskazują, że obecnie socjaliści muszą walczyć o przekroczenie czteroprocentowego progu wyborczego. W ciągu ostatnich pięciu lat znaczna część lewicowych wyborców poparła takie ugrupowania, jak nacjonalistyczne Odrodzenie (*Възраждане*) i Wielkość (*Величие*) – a to właśnie dla nich nowa koalicja będzie stanowić prawdziwe zagrożenie. Tym bardziej że poparcie dla Progresywnej Bułgarii zadeklarowała nacjonalistyczna partia WMRO-BND (Wewnętrzna Macedońska Organizacja Rewolucyjna – Bułgarski Ruch Narodowy, *Вътрешна Македонска Революционна Организация – Българско Народно Движение*), która od pięciu lat nie jest w stanie odzyskać społecznego zaufania.

Co ciekawe, w strukturze Progresywnej Bułgarii formalnie nie figuruje sam Rumen Radew. Wśród osób zaangażowanych lub popierających koalicję znajdują się natomiast bliscy, lewicowi współpracownicy Radewa z czasów jego prezydentury, jak były dwukrotny tymczasowy premier i szef gabinetu prezydenta Gylyb Donew oraz

były szef administracji prezydenta Dimitar Stojanow. Obaj stronnicy Radewa będą formalnymi współprzewodniczącymi koalicji. Pozytywny wizerunek nowego projektu politycznego budują również byli politycy populistycznego i nacjonalistycznego ugrupowania Jest Taki Naród (*Има такъв народ*, JTN), Iwa Mitowa i Lubomir Karimanski, a także politycy powiązani wcześniej z BSP.

Wraz z rezygnacją Rumena Radewa ze stanowiska prezydenta, bułgarskie pracownice badania opinii publicznej zaczęły uwzględniać społeczne poparcie dla jego nowego projektu politycznego.

Pracownia badania opinii publicznej	Data	Wynik projektu Rumena Radewa	Wynik GERB	Wynik KZ-DB	Wynik DPS-NP	Odrodzenie	Poniżej progu wyborczego
Market Links ¹	16 lutego 2026	25,6%	15,4%	12,5%	10,5%	4,5%	MIECZ, BSP, Wielkość, JTN, inne
Myara ²	17 lutego 2026	33,3%	18,9%	12,7%	10,7%	6,8%	MIECZ, BSP, Wielkość, inne
Alpha Research ³	Luty 2026	32,6%	19,7%	12,6%	9,6%	6,4%	BSP, MIECZ, Wielkość, inne
Trend ⁴	Luty 2026	32,7%	20,4%	10,9%	10,5%	7,8%	BSP, MIECZ, JTN, inne
Gallup International Bolkan ⁵	Marzec 2026	29,8%	19,6%	11%	10,9%	6%	MIECZ, BSP, JTN, inne

Opracowanie własne.

Analiza zestawienia wyników ujawnia dużą rozbieżność w prognozach, wynoszącą niemal osiem punktów procentowych. Niezależnie od tego, enigmatyczny projekt polityczny byłego prezydenta cieszy się największym poparciem wśród ankietowanych.

Wnioski

Proces tworzenia Progresywnej Bułgarii przypomina wcześniejsze projekty w bułgarskiej polityce, takie jak Ruch Narodowy Simeon Drugi (*Национално Движение Симеон Втори*, NDSW) czy Jest Taki Naród. W każdym z tych przypadków siłą napędową było – i pozostaje – społeczne rozczarowanie bułgarską polityką oraz budowanie mitu zbawiciela wokół charyzmatycznego przywódcy. Różnicą jest jednak to, że o ile były car Simeon Saksburgowski

¹ Actualno.com, Ето колко би получила коалицията около Румен Радев при избори днес: Първо проучване, 16.02.2026, https://www.actualno.com/politics/eto-kolko-bi-poluchila-koalicijata-okolo-rumen-radev-pri-izbori-dnes-pyrvo-prouchvane-news_2556242.html [10.03.2026].

² Myra, Ако изборите са в средата на февруари: формула „5+2“, 17.02.2026, <https://myra.bg/electoral-snapshot-february-2026-1671/> [10.03.2026].

³ Alpha Research, Обществено-политически и електорални нагласи – февруари 2026, 26.02.–02.03.2026, <https://alpharesearch.bg/post/1043-obshtestveno-politicheski-i-elektoralni-naglasi-fevruari-2026.html> [10.03.2026].

⁴ Trend, Електорални нагласи спрямо предстоящите парламентарни избори (Февруари 2026), <https://ictrend.bg/project/електорални-нагласи-спрямо-предстоя/> [10.03.2026].

⁵ Gallup International Balkan, Нова конфигурация, без еднoпартийно мнозинство, 09.03.2026, <https://www.gallupinternational.bg/49545/нова-конфигурация-без-еднопартийно-м/> [10.03.2026].

czy showman i lider JTN Sławi Trifonow nie mieli wcześniejszego doświadczenia w polityce, o tyle Rumen Radew był aktywnym uczestnikiem i częścią układu, przeciwko któremu Bułgarzy protestowali w latach 2020-2021 oraz w grudniu 2025 r. Niemniej, podążając śladem byłego cara oraz showmana Trifonowa, również w przypadku Progresywnej Bułgarii charyzmatyczny przywódca przygotowuje się do sprawowania władzy, nie pełniąc przy tym formalnej funkcji w nowym ugrupowaniu, chociaż deklaruje, że zamierza zostać posłem.

Pomimo pozycjonowania się jako rzekoma nowa jakość w bułgarskiej polityce, która miałaby zniszczyć duopol partii oligarchów (GERB i DPS-NP) oraz reformatorów (KZ-DB), Progresywna Bułgaria będzie „deską ratunkową” dla skompromitowanych ugrupowań JTN i BSP, które poniosły polityczną odpowiedzialność za udział w koalicji z GERB oraz DPS-NP, wspierającej rząd Rosena Żeljazkowa. Projekt Radewa stanowi również bezpośrednie zagrożenie dla partii Odrodzenie, a ewentualny wynik powyżej 20% oznaczałby skonsolidowanie lewicowo-nacjonalistycznego elektoratu, zabezpieczenie rosyjskich interesów oraz utrzymanie modelu państwa zawłaszczonego, przeciwko któremu Bułgarzy protestują od 2020 r. W tym kontekście głównym przeciwnikiem politycznym Progresywnej Bułgarii nie są GERB i DPS-NP, ale koalicja partii reformatorskich KZ-DB.

Brak oficjalnych struktur i hierarchii w nowym ugrupowaniu paradoksalnie działa na jego korzyść, gdyż ankietowani postrzegają projekt jako alternatywę, broniącą bułgarskich interesów. Jednocześnie dotychczasowe doświadczenie z bułgarskiej historii pokazuje, że do nowego projektu koniunkturalnie i po cichu przyłączają się częściej politycy z długim i nie zawsze chlubnym doświadczeniem niż zupełnie nieznane i pełne determinacji nowe twarze.

Společne protesty z grudnia 2025 r. uwiaryściły gotowość młodych Bułgarów do aktywnego udziału w polityce. Testem skuteczności Progresywnej Bułgarii będzie to, na ile uda jej się przyciągnąć młodych wyborców, jednoznacznie opowiadających się za zmianą systemu i nową jakością w bułgarskiej polityce. W odróżnieniu od partii nacjonalistycznych, Rumen Radew wykorzystuje stonowaną retorykę, jednak jego przeszłość i poglądy mogą ograniczyć poparcie głównie do lewicowych i starszych wyborców. W ten sposób były prezydent może skonsolidować bułgarską lewicę, kosztem nacjonalistycznego Odrodzenia i BSP. Chociaż w kręgach partii reformatorskich pojawiają się głosy za możliwą współpracą z Progresywną Bułgarią po wyborach, celem Radewa będzie osłabienie i marginalizacja KZ-DB.